

Žurnál

21 ROČNÍK 12

14. března 2003

V ČÍSLE:

**Druhá cena Kniha Libri 2003 pro Je-
zuitský konvikt • Rozhovor s Mgr. P. Bi-
líkem, jedním z organizátorů iniciativy
Počítejte s námi! • Otázka pro doc.
J. Štefanidese • Univerzitní pracoviště
informují • Studentská rubrika**

V úterý 11. 3. navštívil UP **velvyslanec Státu Izrael A. Avnon**, jehož přijala rektorka UP prof. J. Mačáková, CSc. (na snímku při převzetí souboru barokních tezí olomoucké univerzity). Spolu s ní a za účasti děkana FF UP doc. I. Bartečka zahájil A. Avnon výstavu „Izrael – země a lidé“, instalovanou v Uměleckém centru UP Židovským národním fondem KKL-JNF. Před vernisáží výstavy přednášel velvyslanec Státu Izrael A. Avnon v aule FF UP.

-red-, foto -tj- ▶

Počítejte s námi!

■ Dne 10. 3. 2003 byl ministryni školství JUDr. P. Buzkové a Vládě ČR odeslán otevřený dopis *Počítejte s námi!*. Více než 1 300 vysokoškolských pedagogů, profesorů, docentů a asistentů v dopise informuje o mzdové a personální krizi českých vysokých škol a vyjadřuje odhodlání přistoupit k radikálním protestním akcím. Na internetových stránkách http://idialog.cz/pocitejte_s_nami/ i nadále přibývají desítky podpisů denně. Organizátoři budou rozšiřující se seznamy signatářů průběžně zasílat Vládě ČR a očekávají především podporu dalších akademických senátů českých vysokých škol. Iniciátoři petice se během tohoto týdne obrátí i na reprezentanty jednotlivých parlamentních stran a budou požadovat jasné vyjádření k problematice kolabujícího vzdělávacího systému. Začátkem dubna se na akademické půdě v Praze uskuteční aktiv signatářů otevřeného dopisu *Počítejte s námi!*, na němž bude konzultován další postup protestního hnutí.

Za iniciativu *Počítejte s námi!*

P. Bilík, FF UP

(Rozhovor s Mgr. P. Bilíkem přinášíme na str. 4.)

▲ K jednomu z vrcholů letošních 18. Libri Olomouc – 9. literární festival patřilo setkání s **literárním vědcem a prozaikem M. Głowińským**, jehož kniha „Černé sezony“ (vzpomínky na dětství v židovské rodině) vyšla v překladu studentů polonistiky FF UP. Na UP mu byla předána prorektorkou UP doc. M. Hirschovou, CSc., Pamětní medaile UP (na snímku).

-red-, foto -tj-

Akreditační komise MŠMT rozhodla o Právnické fakultě UP

■ K jednání o dalším osudu Právnické fakulty UP se v úterý 11. 3. sešla v Telči akreditační komise MŠMT. Podle sdělení tiskového odboru MŠMT akreditační komise posoudila stanovisko rektorky UP i další informace, které k situaci na PF UP obdržela od minulého zasedání v prosinci loňského roku, včetně otevřeného dopisu studentů PF UP ministryni školství JUDr. P. Buzkové a petice absolventů PF UP ke kvalitě studia na PF UP a konstatovala, že **odborné argumenty uvedené ve stanovisku rektorky a dalších vyzádaných dokumentech nevedou ke změně návrhu akreditační komise vysloveném na zasedání 10. a 11. 12. 2002 a zasláném ministerstvu 20. 12. 2002. AK tak trvá na svém stanovisku, v němž navrhuje omezení akreditace studijního programu „Právo a právní věda“ se studijním oborem „Právo“ na Právnické fakultě UP v Olomouci.**

ČKR upozorňuje na hrozící nedostatek mladých pedagogů na VŠ

■ Za podporu otevřeného dopisu ministryni školství P. Buzkové *Počítejte s námi!* lze považovat jedno z usnesení, která na svém 69. zasedání v Hradci Králové 6. 3. 2003 přijalo Plénum ČKR:

ČKR považuje ve shodě s Akreditační komisí ČR, zastoupenou jejím předsedou prof. M. Liškou, DrSc., kvalitu vysokoškolského vzdělání za základní předpoklad úspěšného zapojení ČR do tvořícího se evropského vzdělávacího prostoru. V té souvislosti ČKR

S ohledem na stav přijímacího řízení pro akademický rok 2003/2004 a především na to, že UP v Olomouci musí požádat o reakreditaci studijního programu „Právo a právní věda“, protože současná akreditace je platná pouze do konce letošního roku, MŠMT vydá rozhodnutí v souladu se stanoviskem akreditační komise, ale až s účinností od **1. 11. 2003**. Konkrétně to znamená, že PF UP může uskutečnit v letošním roce přijímací řízení a může přijmout studenty pro studium v akademickém roce 2003/2004. Zároveň v žádosti o reakreditaci studijního programu „Právo a právní věda“, má-li být projednání úspěšné, musí být zřetelná fakta potvrzující splnění požadavků Akreditační komise.

-red-

s plnou vážností upozorňuje na to, že při současném platovém ohodnocení vysokoškolských pedagogů hrozí nebezpečí akutního nedostatku kvalitních pedagogů z řad nastupující generace. Sama autonomie vysokých škol bez výrazného zvýšení státní dotace tento problém nevyřeší.

Podrobnější informace ze zasedání ČKR viz <http://crc.muni.cz/>.

-red-

Blíží se Dny francouzské kultury

■ S cílem přiblížit francouzskou a frankofonní kulturu co nejširší veřejnosti přicházejí již sedmým rokem Dny francouzské kultury. Plných dvanáct dní tak pod patronací velvyslanectví Francouzské republiky v ČR a města Olomouce mohou zájemci navštěvovat připravená divadelní či filmová představení, zúčastňovat se soutěží a přednášek či využít bezplatné hodiny výuky francouzštiny.

Jak novinářům na tiskové konferenci potvrdila L. Hladká, jež zastupovala Francouzské centrum v Olomouci, slavnostní zahájení letošních francouzských kulturních dnů (<http://www.upol.cz/UP/On-line-zurnal/>) se uskuteční 17. 3. v Galerii Patro, a to za účasti velvyslance Francouzské republiky J. de Zorzi-

ho, rektorky UP prof. J. Mačákové a olomouckého primátora Ing. M. Tesaříka. Tentýž den proběhne ve večerních hodinách vernisáž putovní výstavy „Isadora Duncanová a Jules Grandjean“, na níž mohou zájemci zhlédnout asi 50 obrazů slavné americké tanečnice, která inspirovala a dodnes mnohé inspiruje svým životním stylem. Výstava byla poprvé instalována v Praze, po Olomouci se postupně přesune mj. do Budapešti, Londýna, také do New Yorku a San Franciska. Dny francouzské kultury každým rokem podporuje a spoluorganizuje UP, v jejichž prostorách proběhnou také mnohé z akcí.

M. Hronová

Děkan Pedagogické fakulty UP vypisuje

výběrové řízení

na místa:

- vedoucí katedry pedagogiky – profesor, docent nebo odborný asistent;
- odborný asistent nebo docent pro obory kresba s přesahem do příbuzných disciplín a nových médií, sochařská tvorba s přesahem do oblasti šperku nebo průmyslového designu, didaktika přírodopisu, ekologie a ekologická výchova, zoologie, obecná biologie a genetiky;
- odborný asistent pro obory informační výchova;
- asistent nebo odborný asistent pro obory psychologie, speciální pedagogika se zaměřením na sociálně patologické jevy.

Požadavky: VŠ vzdělání v oboru, pedagogická nebo odborná praxe.

Předpokládáný nástup: 1. 9. 2003.

Přihlášky doložené dokladem o vzdělání, stručným životopisem, portfoliem dokumentujícím uměleckou činnost, přehledem praxe a publikační činnosti zasílejte nejpozději do **20. 4. 2003** na adresu Pedagogická fakulta UP, osobní oddělení, Žižkovo nám. 5, 771 40 Olomouc.

-pdf-

Přírodní látky v medicíně

Česká společnost chemická, pobočka Olomouc, Ústav lékařské chemie a biochemie LF UP a firma IVAX – Pharmaceuticals, spol. s r. o., Opava, si vás dovolují pozvat na přednáškové odpoledne na téma *Přírodní látky v medicíně*, které se uskuteční **19. 3. 2003** v malé pravé posluchárně Teoretických ústavů LF UP (Hněvotínská 3), od 13.30 hod.

-red-

Výstava v Galerii Zbrojnice

Poradkyně pro péči o domovinu sudetských Němců/Sudetonecké krajanské sdružení za láskavé podpory Sudetonecké nadace, spolkové země Bavorsko a Svazu bavorských okresů zvou na výstavu *Emilie Schindlerová (1907–2001)* o životě a díle manželky Oskara Schindlera. Vernisáž výstavy se uskuteční v úterý **18. 3. 2003 v 18 hod. v Galerii Zbrojnice** (Informační centrum UP). Výstava potrvá do 4. 4. 2003 (po–pá 9–17 hod).

-red-

Fotografická soutěž Doktorandského klubu UP

Doktorandský klub UP informuje na svých internetových stránkách (<http://cesky-jazyk.upol.cz/dk/>) o vyhlášení fotografické soutěže **DK Fotografie 2003**. Do soutěžního klání se může zapojit každý člen akademické obce, který v roce 2003 dovršil minimálně 18 let věku.

Účastníci soutěže mohou soutěžit celkem v pěti soutěžních kategoriích: život na fakultě, život ve městě, život v přírodě, poezie všedního dne a wild. Do každé kategorie může každý soutěžící začlenit maximálně jednu fotografii libovolného elektronického formátu (preferované jsou formáty JPG, BMP, GIF). Všechny fotografie je třeba zaslat v elektronické podobě (viz pravidla), na požádání budou vaše fotografie zdarma naskenovány a převedeny do profilované podoby.

Uzávěrka soutěže je **30. 4. 2003**.

Pro vítěze je připraveno množství hodnotných cen, mezi něž patří např. láhev archivního šampaňského, originální certifikát DK apod.

(Více podrobností URL: <http://jdi.na/fotosoutez>.)

-red-

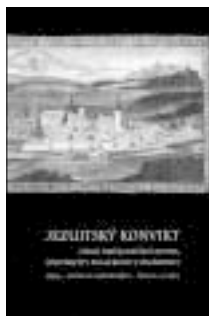
Nabídka práce pro důchodce

Vydavatelství UP nabízí brigádu pro důchodce. Jedná se o obsluhu kopírky. Pracovní doba: pondělí až čtvrtek od 14.30 do 17.30 hod. (mimo prázdniny). Zájemci, hlase se prosím na tel. 585 631 725, p. M. Reichlová.

-vup-

Druhá cena Kniha Libri 2003 pro Jezuitský konvikt

■ Vydavatelství UP, které mělo na letošních Libri svůj stánek (na snímku vpravo), letos obeslalo soutěž pro nakladatele Kniha Libri 2003 dvěma publikacemi – *Jezuitský konvikt – Sídlo Uměleckého centra UP v Olomouci (Dějiny – Stavební a umělecké dějiny – Obnova a využití)* a *Olomouc – Malé dějiny města*. První z nich byla oceněna 2. cenou v soutěži. První cenu z letošního nakladatelské soutěže si odnesla obrazová publikace nakladatelství Torst (Praha) V. Janoušková: *Já to dělám takhle*, třetím místem byla oceněna monografie J. Malina a kol.: *Vladimír Preclík* (Akademické nakladatelství CERM, Brno).

-red-, foto -tj-

Návštěva rektorky UP na FF UP

■ Setkáním s vedením Filozofické fakulty UP zahájila v úterý 11. 2. 2003 rektorka UP prof. J. Mačáková, CSc., návštěvy fakult UP. Na FF UP ji doprovázeli prorektorky a prorektorů UP, předseda AS UP, kvestor UP a kancléř UP. Cílem návštěv je setkání s novými akademickými funkcionáři a poznání specifických problémů jednotlivých fakult, k jejichž řešení by vzájemné informace měly přispět.

-th-

Ze zasedání Akademického senátu UP

V minulém čísle Žurnálu UP jsme informovali o zasedání AS UP (5. 3. 2003), který mj. schválil návrh dělení neúčelových neinvestičních dotací MŠMT ČR. V návrhu je provedena úprava rozdělení finančních prostředků, a to tak, že byla snížena částka pro IC UP o 1 mil. Kč, dále pak odpisy staveb rovněž o 1 mil. Kč. Zmíněné financě by měly zvýšit centrální rezervu (5 mil. Kč), přičemž částka 2 mil Kč bude účelově rezervována pro eventuelní posilu financování PF UP. Celkové navýšení základní dotace pro UP činí 9,59 %, přičemž navýšení částky pro IC UP a centrální prostředky není vyšší než dotace pro UP jako celek. Základní dotace je v návrhu dělena metodou MŠMT ČR, vedení UP však respektuje doporučení zástupců FF UP a PF UP, aby se diskutovalo i o jiné metodice dělení dotace. V této souvislosti předseda ekonomické komise AS UP ThLic. R. Machan uvedl požadavek EK AS UP, aby vedení UP předložilo AS UP zprávu o hospodaření CITTu UP v roce 2002 a zdůvodnilo záporný hospodářský výsledek, dále aby předložilo

přehled velkých oprav a investic na UP v roce 2003, v neposlední řadě provedlo kontrolu efektivního vynakládání prostředků IC UP a předložilo AS UP rozbor hospodaření. AS UP tyto požadavky schválil všemi hlasy.

V průběhu jednání byl zvolen nový místopředseda AS UP. Z navržených kandidátů – doc. J. Štefanides, RNDr. J. Mazura, JUDr. F. Dienstbier a PhDr. M. Chráška – s kandidaturou souhlasili doc. J. Štefanides a PhDr. M. Chráška. Ve druhém kole tajného hlasování byl do funkce místopředsedy AS UP z řad akademických pracovníků zvolen 12 hlasy PhDr. M. Chráška.

AS UP se dále mj. zabýval vývojem situace na Právnické fakultě UP schválil navrženou změnu Statutu UP v čl. 11 odst. 3 – Kolegia oborů a termín přijímání návrhů na změny norem vysokoškolských kolejí (do 24. 3. 2003).

Ze zápisu vybrala

-map-

Několik postřehů z 9. ročníku Literárního festivalu

■ První březnovou středu se v Olomouci konal 9. literární festival. Od pondělí do soboty probíhaly besedy autorů se čtenáři, vernisáže obrazů (V. Vokolek: *Básně obrazy* básně, Václav Matěj Kramerius – 250. výročí narození), výstava fotografií (Z olomouckých pobytů Alena Ginsberga) a doprovodné soutěže (Kniha Libri, Literatura bez taháku, Noc básníků a další).

V rámci odnože festivalu se pod názvem *Libri na jevišti* hrály také dvě divadelní hry – *Psí srdce* od M. A. Bulgakova v podání pražského Divadla Na blízko a *La Musica* od K. Horáka v podání prešovského Divadla Alexandra Duchnoviče. Karol Horák byl ve čtvrtek i hostem jedné z debat.

Důležitou součástí festivalu byla pro čtenáře rovněž autogramiáda autorů, již se zúčastnili L. Vaculík, J. Šimsa, M. Urban, J. Rudiš, M. Glowiniński, V. Kahuda, E. Hakl a další.

Představena byla kniha roku 2002 „Paměť mojí babičce“, kterou přijela prezentovat její autorka P. Hůlová. Další autorkou byla například zlínská H. Androniková, jejíž prvotina „Zvuk slunečních hodin“ byla oceněna hned dvěmi cenami (jednou z nich byla cena Knižního klubu). Letos Androniková představila svou druhou povídkovou knihu „Srdce na udič“.

Spisovatelé hovořili nejen o svých prvotinách, posledních dílech, ale i o knihách, které ještě nebyly vydány nebo teprve vznikají. A. Bajaja četl ze svého romaneta „Zvlčení“, jež se na pultech objeví za tři týdny. Olomoucký prozaik R. Ludva prozradil, že připravuje román „Poslední ohňostroj“, který se jako jeho jediné dílo bude celý odehrávat v České republice a v současnosti. Na publikaci čeká i jeho povídka

„Kde andělé jsou především lidé“, kterou napsal na žádost malíře a přítele J. Knapa. Podobně jsou na tom i čtyři povídky M. Urbana (erotická a provokativní ukážka, kterou Urban na festivalu četl, byla z povídky „Běloruska“), které chce později početně rozšířit a vydat knižně. Českobudějovický prozaik J. Hájiček připravuje po svých několika již vydaných knihách vydání své prvotiny „Molitanové labutě“.

Četní hosté přijeli také ze zahraničí. Spisovatel a bohemista I. Vörös z Maďarska (na snímku vlevo s moderátorem besedy „Jak se žije ve stínu Nobelovy ceny“ doc. L. Machalou, CSc.) mladý talentovaný básník P. Čučník ze Slovinska a literární vědec a prozaik M. Glowiniński z Polska (jeho knihu „Černé sezony“ přeložili studenti polonistiky FF UP). Zahraniční výpravu obohatila i pětice autorů ze Slovenska: J. Bodnárová, P. Juščák, K. Horák, M. Součková a J. Kadura.

H. Válková, studentka žurnalistiky FF UP, foto -tj-

Speciální pedagogika očima mladých absolventů

■ Další setkání dřívějších a současných studentů speciální pedagogiky se uskutečnilo 4. 3. 2003 v aule Pedagogické fakulty UP. Pod názvem *Reflexe studia speciální pedagogiky očima absolventů* proběhlo jednání mladých etopedů, kteří se věnují práci s rizikovou a delikventní populací nebo se pro tuto oblast připravují.

Význam pracovního semináře zdůraznila v úvodním slovu prorektorka pro záležitosti studentů UP doc. L. Ludíková, vedoucí Katedry speciální pedagogiky PdF UP.

Vzájemná živá komunikace mezi hosty a domácími se nesla v otevřeném duchu jak k obsahu studia, tak k možnostem seberealizace a uplatnění na trhu práce. Šíře a kvalita profilu absolventa studia speciální pedagogiky se zaměřením na etopedii poskytuje možnosti uplatnit se nejen v rezortu školství, mládeže a tělovýchovy, ale také ministerstva vnitra, spravedlnosti, práce a sociálních věcí, rovněž i v neziskových organizacích. Vystupující tak prezentovali názory a zkušenosti učitelů různých speciálních škol, etopedky dětského výchovného ústavu, sociálního kurátora pro mládež a dospělé i vedoucí terapeutky léčebného zařízení pro drogově závislé osoby.

V reflexích absolventů se opakovaly požadavky na aktivní formy přímé výuky, vycvik sociálních a pedagogických kompetencí, důraz na komunikační dovednosti pro práci s nedobrovolnými a často nespoupraujícími klienty. Ani poměrně velký rozsah úvodních, průběžných a souvislých praxí nepokrývá všechny

oblasti, pro něž jsou posluchači připravováni. Účastníci nešetřili praktickými radami mladším kolegům o tom, jak hospodařit s časem a osobním potenciálem v průběhu studia. Vyučující ocenili přiznání praktiku, jak důležitá je teoretická příprava.

Za jeden z klíčových momentů úspěšnosti v praxi uváděli absolventi schopnost sladit svoje představy stylu práce se žáky či klienty a požadavky adaptace v pracovních týmech. Účastníci se shodli na nezbytnosti dalšího sebevzdělávání. Fakulta nabízí absolventům řadu studijních možností z programů Střediska celoživotního vzdělávání učitelů.

Naši hosté se zajímali o novinky ze života své alma mater. Katedra speciální pedagogiky PdF UP bude pokračovat i nadále v tradici založené v loňském studijním roce setkáním s absolventkami logopedie. Stejně užitečná budou jistě i následující jednání surdopedů, tyflopředů či somatopedů. Kvalitu vzdělávacího systému nelze dosahovat bez zpětné vazby. Uskutečněná setkávání s absolventy jsou jednou z forem, jak udržet kontakt s pracovišti a žáky či klienty se specifickými potřebami, pro něž katedra připravuje své posluchače.

PaedDr. J. Kujá,
Katedra speciální pedagogiky PdF UP

K přípravě učitelů primárního vzdělávání

■ V krásném slunečném dnu se 26. 2. 2003 v prostorách Pedagogické fakulty UP konal celostátní seminář vysokoškolských pedagogů k problematice přípravy učitelů primárního vzdělávání. Cílem jednodenní akce bylo aktualizovat a zhodnotit současný stav forem přijímacího řízení u oborů, které připravují budoucí učitele primárního vzdělávání, a projednat i jiné aktuální otázky zejména v pregraduální přípravě.

Celostátní seminář pořádala Katedra učitelství 1. stupně ZŠ PdF UP, garantem celé akce byla doc. A. Nelešová, CSc., vedoucí katedry, která jednání zahájila.

Na olomoucké půdě se v rámci semináře setkali zástupci všech českých pracovišť z devíti fakult (kateder, oddělení či ústavů), které se problematikou primárního vzdělávání učitelů zabývají. Ve finále semináře přítomní pedagogové vyjádřili důležitost a smyslnost podobných setkání na celostátní úrovni a poděkovali Katedře učitelství 1. stupně ZŠ, která je jedním z českých pracovišť, jež tato pracovní setkání na různá témata téměř každoročně iniciuje.

-kzš-

▲ V rámci programu *Socrates-Erasmus* se ve dnech 3.–4. 3. na Katedře hudební výchovy PdF UP v Uměleckém centru UP uskutečnil workshop s názvem *Stavba Aiolovy harfy*, který vedl doc. P. Tehaef z Institutu církevní hudby a hudební vědy při Ernst-Moritz-Armdt Universität v Greifswaldu.

-red-, foto -tj-

Ze společného zasedání slovenských a českých rektorů

■ Kromě jednání Pléna ČR se v Hradci Králové 6. 3. uskutečnilo také jeho společné zasedání s Plénem Slovenské rektorské konference. Jeho výsledkem bylo následující usnesení:

1. Pléna SSRK) a České konference rektorů ČR se sešla s cílem vzájemně se informovat o stavu a vývoji vysokoškolského vzdělávání, vědy a výzkumu v kontextu evropského vzdělávacího prostoru.

2. Pléna SRK a ČR se shodla na naléhavé potřebě zvýšení investic do vzdělávání, vědy a výzkumu jak ze strany státu, tak ze strany privátního sektoru, neboť stupeň zaostávání těchto investic dosahuje míry, která ohrožuje možnost zapojení vysokých škol obou zemí do partnerské spolupráce v rámci evropského prostoru.

3. Pléna SRK a ČR podporují projekt „Burza mobility“ navržený studenty obou zemí, který směřuje k recipročním výměnným studijním pobytům na základě dohody mezi partnerskými univerzitami obou zemí. Rovněž zvýšení mobility doktorandů a mladých vědeckých pracovníků nad současný rámec považují obě pléna za žádoucí. Tyto aktivity představují užitečný krok k rozvoji boloňského procesu v podmínkách slovenských i českých vysokých škol.

3. Pléna SRK a ČR se dohodla využít dosavadní spolupráce v realizaci vzdělávacích programů jednotlivých partnerských univerzit k možnosti udělování dvojitých magisterských a doktorských diplomů, jakož i k přibližování systémů hodnocení kvality vysokoškolského vzdělávání v obou zemích.

4. Pléna SRK a ČR v návaznosti na probíhající spolupráci v oblasti vědy a výzkumu se dohodla na rozšíření této spolupráce formou společného postupu při budování sítě výzkumných pracovišť na bázi 6. rámcového programu Evropské unie.

-red-

▲ Výstavu studijních prací posluchačů 3. ročníku KVV PdF UP F. Kocourka a K. Mičkové nabídla ve čtvrtek 6. 3. vernisáž, jíž se kromě autorů zúčastnil i jeden z těch, kteří mladým autorům stáli (seděli) modelem. Výstava s názvem „Obnažení“, instalovaná v Uměleckém centru UP, potrvá do konce března.

-red-, foto -tj-

Stručně

Katedra slavistiky FF UP byla ve čtvrtek 13. 3. 2003 organizátorem mezifakultního semináře na téma *Obraz města Petrohradu v ruské literatuře*.

* * *

Přírodovědecká fakulta UP pořádala v sobotu 15. 3. *Reprezentační ples*.

-red-

Krise hodnot evropské kultury

Katedra občanské výchovy Pedagogické fakulty UP pořádá 27. 3. 2003 vědecké sympozium na téma *Krise hodnot evropské kultury – výzva nejen pro univerzitu*. Sympozium se koná pod záštitou děkana PdF UP prof. F. Mezihoráka, CSc., hlavní referáty pronosou prof. S. Hubík, CSc. (Ústav humanitních věd Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně), prof. J. Riegerová, CSc. (FTK UP), MUDr. P. Křížan, CSc. (Soukromá onkologická nemocnice v Bratislavě) a Mgr. I. Sklenka, Th.D. (Přírodovědecká fakulta UK v Bratislavě). Sympozium se koná v aule Pedagogické fakulty UP.

-red-

Pozvánka výzkumného centra CMTF UP

Sympozium na téma *Druhý život antického mýtu* pořádá Centrum pro práci s patristickými, středověkými a renesančními texty CMTF UP ve dnech 27.–28. 3. v Kongresovém centru Masarykovy univerzity v Brně (Komenského náměstí 2). Bližší informace jsou k dispozici na adrese duzjik@seznam.cz.

-red-

Seminář doktorandů oboru botanika

V prostorách PŘF UP (posluchárna č. 502, PŘF UP, Šlechtitelů 11) se 28. 3. 2003 v 8 hod uskuteční seminář doktorandů oboru botanika. Přednášky v českém jazyce – úvodní přednášky: Mgr. J. Urban: Biologie a variabilita interakce *Pseudoperonospora cubensis* – *Cucurbitaceae*, Mgr. O. Blahoušek: Úloha cytokininů v interakci patogen – rostlina, Mgr. K. Mlíčková: Studium antioxidantních enzymů v průběhu patogeneze *Oidium neolycopersici* na *Lycopersicon* spp., Mgr. E. Hřibová: Izolace a charakterizace repetitivních sekvencí DNA banánovníku (*Musa* spp.); závěrečné přednášky: Mgr. M. Kítner: Ekologie litorálních řas, Mgr. P. Hašler: Ekologie planktonních sinic, Mgr. V. Hykelová: Evoluce pohlavních chromozomů v rámci rodu *Silene*, Mgr. F. Brauner: Studium hrachové aminoaldehyddehydrogenasy na Katedře biochemie PŘF UP Olomouc. Přednášky v anglickém jazyce: Mgr. L. Ondráková: Pollination of *Orchis pallens* – an example of the plant mimicry, Mgr. P. Hašler: Annual cycle of *Planktothrix agardhii* nature population, Mgr. B. Sedláková: Distribution and physiological specialization *Erysiphales* on *Cucumis sativus* and *Cucurbita* spp. In the Czech Republic, Mgr. K. Mlíčková: Obesity of the yeast *Yarrowia lipolytica*, Mgr. R. Vašut: Apomixis in *Taraxacum* – microsatellites approach.

-red-

Lyžařský výjezd na Praděd

Akademik sport centrum UP pořádá páteční jednodenní lyžařské výjezdy na Praděd ve dnech 14. 3., 21. 3., 28. 3., 4. 4. a 11. 4. 2003. Závazné přihlášky s vkladem 150 Kč (vždy do středy před uvedeným termínem) přijímá PhDr. A. Orlová nebo p. M. Štanclová na sekretariátě ASC UP tř. Míru 115 (nová budova, 3. patro, dveře č. 329), tel. 585 636 455, 585 636 451.

-asc-

Výzva pro studenty UP: Majáles!

Kdo ze studentů má zájem podílet se na přípravě programu letošních majáles, necht' neprodleně kontaktuje J. Prudkého na tel. 603 737 353 nebo e-mailem: jprudky@volny.cz.

-red-

Iniciátoři otevřeného dopisu očekávají od MŠMT konkrétní čísla k navýšení státní dotace pro VŠ

Od začátku února usilují iniciátoři otevřeného dopisu *Počítejte s námi!*, adresovaného ministryni školství, o podporu při prosazení vyšších mezd pro pracovníky vysokých škol v nejnižší akademické obce v ČR. Otevřený dopis, který vznikl v okruhu mladých pedagogů a doktorandů UP a v němž jeho autoři varují před personální krizí na českých vysokých školách a požadují realizaci vládního prohlášení, byl odeslán v pondělí 10. 3. 2003 ministryni školství P. Buzkové. Jednoho z organizátorů akce, Mgr. P. Bilika z Katedry teorie a dějin dramatických umění FF UP, jsme v této souvislosti požádali o rozhovor:

Stanovisko ministryně školství P. Buzkové – zprostředkované médiem – je již částečně známo; jaké kroky nyní od MŠMT očekáváte?

Stanovisko, které paní ministryně poskytla médiem, nepovažujeme za oficiální. Vyplývá z něj totiž, že MŠMT nemá ani řádovou představu o tom, jaká je skutečná výše platů na vysokých školách, a že paní ministryně teprve prochází jakousi informační průpravou. Očekáváme tedy, že poté, kdy se rezortní úředníci seznámí s fakty, obdržíme aktualizované stanovisko.

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

V pondělí (10. 3. 2003) byl otevřený dopis *Počítejte s námi!* se seznamy signatářů, odeslaný ministryni školství, mládeže a tělovýchovy ČR JUDr. P. Buzkové a Vládě ČR. Při pohledu na internetové stránky výzvy (http://dialog.cz/pocitejte_s_nami/), jsme mezi signatáři nezasnamenali žádný z podpisů vrcholných představitelů jednotlivých fakult Univerzity Palackého. Proto jsme se děkanů sedmi fakult UP zeptali, jaké pohnutky je vedly k tomu, že svým podpisem uvedený otevřený dopis nepodpořili. Z došlých odpovědí vybíráme:

Prof. H. Válková, CSc., děkanka FTK UP: *Vedení Fakulty tělesné kultury se jako celek vyjádřilo k výzvě „Počítejte s námi!“ již 17. 2. 2003 (viz zápis z porady na FTK UP). Osobně navíc sdělují, že soustavné ekonomické podhodnocování vysokých škol nechápu pouze jako sociální ohrožení nejmladší, postdoktorandské generace, což je tristní osobně, ale jako ohrožení vysokých škol a vzdělávání vůbec. Z FTK UP odešli, až na tři, zatím všichni absolventi-doktorandi po dvou až třech letech, byť měli zájem na fakultě pracovat a fakulta měla zájem o ně. Prostě – nemohli uhájit existenci, natož standard vrstevníků bez vzdělání. Proto je jasné, že výzvu podporují.*

-map-

Rektorka Univerzity Palackého v Olomouci ve snaze povzbudit literární tvorbu studentů a umožnit tvůrčím dialog s posuzovateli jejich práce vyhláší

9. ročník veřejné literární soutěže pro studenty Univerzity Palackého.

Podmínky soutěže: předložit v oboru poezie 5–10 textů, v oboru próza (povídka, novela, eseje) text do 30 stran, v oboru drama text hry, a to ve třech kopiích, z nichž každá bude označena jménem, fakultou ročníkem, studovaným oborem a domácí adresou. (Stranou se miní strojepis [počítačový text] o 30 řádcích a 65 úhozech.)

Závěrečný termín odevzdání prací je **28. března 2003**.

Za nejlepší práce budou uděleny ceny: 1. cena – 2 000 Kč, 2. cena – 1 500 Kč, 3. cena – 1 000 Kč. Porota nemusí všechny ceny udělit. Ceny se nerozdělují ani nezdvoují. Soutěžní práce budou hodnoceny odbornou porotou, kterou jmenuje rektorka UP.

Výsledky soutěže budou vyhlášeny v květnu 2003 a zveřejněny v Žurnále UP. Autoři vítězných prací se zúčastní hodnotícího semináře.

Soutěžní příspěvky zasílejte na adresu: Sekretariát rektora Univerzity Palackého, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc. Obálku označte heslem „Literární soutěž“.

-rup-

Co konkrétně by mělo obsahovat?
Místo výmluv a vymezování nejrůznějších variant způsobů financování vysokého školství očekáváme konkrétní vyčíslení sumy, o kterou se ze státního rozpočtu navýší „balík“ určený vysokým školám. Dále chceme znát výši dorovnávací finanční injekce na platy pro letošní rok. Ani vysokoškolský zákon ani autonomie univerzit nezabývají vládou zodpovědnosti. Předpokládáme, že se vláda tímto problémem bude zabývat.

Pokud vás očekávaná reakce MŠMT neuspokojí, co budete podnikat dál?

Budeme na politickou reprezentaci zvyšovat tlak – spolu s kolegy z politologie oslovíme školský výbor parlamentu a jednotlivé politické strany, aby k otázce kolabujícího vzdělávacího systému zaujaly transparentní postoj. Už nyní je navíc ve fázi příprav organizace aktivu, který by se měl konat v dubnu na FAMU v Praze. Nejsme však nijak pevně strukturovaná organizace, takže tuto chystanou akci chápeme především jako další výzvu a zhodnocení dosavadních kroků. Hlavně bychom však chtěli, aby toto připravované setkání bylo aktem srozumění mezi jednotlivými obory na vysokých školách, mezi sférou humanitní, přírodovědnou, technickou, mezi univerzitami... Je totiž evidentní, že jsme na tom všichni podobně.

Ve svých prohlášeních uvádíte i možnost stávky, ta však předpokládá masovější podporu – máte ji či budete ji mít?

V našich možnostech je stávku pouze iniciovat, rozhodnout o ní musí základní organizace VOS na konkrétních pracovištích – ty by měly už nyní sondovat, jakou budou mít podporu. Na FF UP odbory možnost stávky projednaly a všichni přítomní se shodli na její eventuální podobě v období přijímacího řízení.

Neobáváte se, že by se stávka v době přijímacích zkoušek nakonec obrátila proti studentům, a tedy v konečném důsledku proti vám?

Nepamatuji si stávku železničářů za účasti cestujících... Náš apel samozřejmě nebude namířen proti studentům, detaily jsou zatím v jednání. Za pikantní považují v této souvislosti doporučení, které nám paní ministryně vzkázala, že budeme-li stávkovat, přijdou vysoké školy o peníze – a MŠMT ušetří. Měl bych v této souvislosti dodat: Co takhle zrušit vysoké školy a ušetřit ještě více?

AS UP schválil ve středu nárůst mzdových tarifů. Jak tento krok hodnotíte?

Pokud toto navýšení rozpočítáme na celý rok, jde o nějakých pět procent navíc, což jsou nominálně

velmi legrační nárůsty kolem několika stovek čistého příjmu. Děkuje.

AS UP schválil také dělení státní dotace – a senátoři FF UP byli proti...

Podle mého názoru má současná struktura akademických orgánů velmi omezené mantinely, ale já v tuto chvíli nedokážu navrhnout jinou, lepší. Přeji samozřejmě vyšší dotaci těm, kteří ji získali, zároveň jsem však přesvědčen, že by zde měla existovat jistá solidarita mezi jednotlivými fakultami.

Diskuse o objemu státní dotace a jejím dělení se vedou na jednáních AS UP každým rokem, kdy se opakovaně upozorňuje na nedostatečnou výši prostředků přidělovaných státem. Po tolika letech, usneseních, upozorněních, výzvách atd. se zdá být zřejmé, že výše státní dotace nebude nikdy dostatečně vysoká. Jaký je v této souvislosti váš názor na hledání finančních zdrojů mimo ni?

To je úkol pro management MŠMT a jednotlivých univerzit. Nevím, co se po nás vlastně chce – abychom byli politiky, manažery, nebo pedagogy? Každý máme svou práci a tu bychom měli dělat. Samozřejmě, existuje řada programů na národní i mezinárodní úrovni, které jsou svázány s průmyslovým rozvojem, a předpokládám, že vysoké školy se budou postupně snažit o další navýšení svých rozpočtů z těchto zdrojů. Podle mého názoru však tlak na to, aby vysoké školy byly stále soběstačnější, může vést mj. k tomu, že nám na vysokých školách brzy zůstanou pouze obory odkázané na kosmetický nebo zbrojní průmysl. Jistý rámec pro solidaritu a uvědomění si určitých mezí je nezbytný.

Uvažujete o tom, že byste z důvodů nízkého platového ohodnocení opustil akademickou půdu?

Většina z nás v době, kdy jsme na pedagogická místa na vysokých školách nastupovali, nevěděla, do čeho jde. Podle tehdejších i přetrvávajících vládních proklamací jsme nastupovali do perspektivní oblasti a opouštěli pro ni některá svá další zaměstnání. Ukázalo se, že to byla blamáž, ať už šlo o jakoukoli vládu. Dnes mnoho z nás zase místa vysokoškolských pedagogů opouští a na vysokých školách postupně zůstává jen torzo z těch, kteří by tam mohli být. Co se mne osobně týká – pokud akademická obec nebude schopna vyvinout dostatečný tlak na změnu, odejdu z univerzity také. Nejen kvůli platu, ale také proto, že bych si prostě, které není schopno prosadit svou vůli, přestal vážit.

Rozhovor připravila

V. Mazochová

Aktuální informace naleznete na stránkách http://www.idialog.cz/pocitejte_s_nami/.

OTÁZKA PRO DOC. J. ŠTEFANIDESE (FF UP), ČLENA AS UP

Na posledním zasedání Akademického senátu UP (5. 3. 2003) byl schválen návrh rektorky UP na dělení neúčelových neinvestičních dotací na FF UP (14 pro, 3 proti, 1 se hlasování zdržel). Při hlasování předložený návrh nepodpořila mj. Filozofická fakulta UP (nesouhlas FF UP byl vyjádřen již při projednávání v ekonomické komisi AS UP). V této souvislosti jsme se na jednoho ze senátorů za FF UP – doc. J. Štefanidese – obrátili s následující otázkou:

Proč zástupci FF UP nepodpořili předložený návrh dělení státní dotace pro rok 2003?

Doc. J. Štefanides: *Při projednávání návrhu dělení neúčelových neinvestičních dotací na FF UP pro rok 2003 v ekonomické komisi AS UP a posléze na zasedání AS UP 5. 3. 2003 jsem uvedl tyto čtyři důvody, proč FF nemůže tento návrh podpořit:*

1. Ukazuje se, že reálné náklady FF UP na výuku a provoz v olomouckých podmínkách jsou zřetelně vyšší, než vyjadřuje koeficient stanovený obecně MŠMT pro studijní programy na filozofických fakultách (činí 1,0, resp. 1,2 pro filologické studijní programy) a podle něhož se na UP dělí i základní dotace.

2. Ve srovnání s návrhem dělení neúčelových neinvestičních dotací pro loňský rok poklesl letos podíl FF na celouniverzitní základní dotaci asi o půl procenta, a zároveň výrazně vzrostl její odvod na centrální jednotky a do centrálních prostředků (z asi 20,8 % loni na letošních asi 23,5 % z přidělené dotace). Příčiny této velmi nepříznivé tendence,

projevující se i u jiných fakult s nejnižším koeficientem, byly ze strany vedení UP vysvětleny jen velmi obecně.

3. Současný způsob dělení základní dotace na UP a způsob financování centrálních jednotek má jiné preference, nežli je v pořadí financování fakult. Nereaguje na měnící se potřeby jednotek (akreditační potíže FF UP jsou známy už několik let, ale teprve nyní se hledají mimořádné zdroje pomoci). Nepřispívá tedy k harmonickému rozvoji univerzity, ačkoliv je patrně nejvýznamnějším nástrojem jejího řízení.

4. Současná situace je součástí a výsledkem dlouhodobé tendence, která přivádí FF UP každým rokem do krizového hospodaření. Přes veškerou snahu vedení, stupňující se úsporná opatření a rostoucí ekonomické aktivity FF UP vnitřní zadlužení fakulty neustále narůstá.

-red-

Katedra buněčné biologie a genetiky PŘ UP: Výzkum šarky švestky

Výzkumné aktivity katedry buněčné biologie a genetiky se převážně zaměřují do oblasti experimentální fytopatologie, v níž pracovníci katedry dosáhli řady významných úspěchů. Nejvýznamnější výsledky byly získány při studiu viru šarky švestky. Tento z celosvětového hlediska významný karanténní patogen slivoní, meruněk, broskvoní, ale i třešní a višni významnou měrou ovlivňuje produkci výše uvedených ovocných druhů nejen v Evropě, ale i na americkém kontinentu, kam se rozšířil v roce 1992 do Chile a v roce 1999 do USA.

Naše laboratoř se zaměřila především na molekulární charakterizaci izolátů viru šarky švestky (PPV) pocházejících z České republiky. Jako první na světě jsme připravili funkční monoklonální protilátky pro sérologickou typizaci PPV (Navrátil *et al.* 1992; Hilgert *et al.* 1993). Zapojili jsme se do mezinárodní spolupráce: např. INRA-Bordeaux (Francie), IVIA-Valencie (Španělsko), IPO-Dossenheim (Německo) nebo univerzity v Bari a Potenze (Itálie). Výsledkem byla detailní sérologická charakteristika více než 150 izolátů PPV pocházejících ze všech oblastí. Spolupracovali jsme v mezinárodním týmu pod vedením dr. T. Candresse (INRA-Bordeaux), který lokalizoval jednotlivé epitopy pláštěvého proteinu.

Velmi důležité byly pozdější práce zaměřené na analýzu genu pro pláštěvý protein. Souběžně s jinými pracovišti jsme detekovali řadu mutací a v roce 1998 vyslovili domněnku, že se mohou vyskytovat stabilizovaní rekombinantní mezi dvěma nejvýznamnějšími kmeny PPV označovanými jako PPV-M a PPV-D.

Existenci těchto rekombinantů v minulém roce potvrdili naši kolegové z Virologického ústavu SAV v Bratislavě (Glasa *et al.*, 2002).

Výsledkem studia PPV nebyly pouze teoretické poznatky o molekulární podstatě a evoluci PPV, ale i zcela praktické výstupy. V našich laboratořích jsou připravovány diagnostické soupravy pro detekci PPV a identifikaci PPV-D kmene, a to na základě vlastních polyklonálních i monoklonálních protilátek. Tyto soupravy jsou běžně používány v rámci fytoosanitární praxe na pracovištích Státní rostlinolékařské správy nebo Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského.

V uplynulém desetiletí jsme řešili dva komplexní výzkumné projekty zaměřené na studium PPV. Zúčastnili jsme se řady evropských i celosvětových symposií a pracovních setkání zaměřených na virus šarky švestky. Na toto téma jsme publikovali osm článků ve vědeckých časopisech a sedm sdělení a posterů na konferencích. Problematika viru šarky švestky se stala i obsahem tří diplomových prací (Simonová, V.: Sérologická a biologická charakteristika viru šarky švestky, 1998; Tlustá, B.: Rozšíření viru šarky švestky na lokalitách Malý Kosíř a Velké Meziříčí, 1999; Hlaváčková, V.: Vliv virové infekce na fotosyntézu vyšších rostlin, 2002). Mgr. Vladka Hlaváčková se svou prací zvítězila ve fakultní soutěži o nejlepší studentskou vědeckou práci na PŘ UP v roce 2002.

Od roku 1998 je na našem pracovišti udržována sbírka typových izolátů PPV v rámci programu MZe ČR: Národní program ochra-

ny genofondu mikroorganismů a drobných živočichů hospodářského významu a jejich využití v referenční diagnostice. Každoročně poskytujeme izoláty z této sbírky výzkumným a diagnostickým pracovištím v celé Evropě.

V současnosti řešíme ve spolupráci s Výzkumným ústavem ovocnářským, spol. s r. o., v Holovousích problematiku rezistence slivoní vůči viru šarky švestky. Předmětem výzkumu je prokázání úrovně rezistence více než šesti odolných genotypů slivoní, které by se mohly stát výchozím šlechtitelským materiálem. U slivoní byl totiž dosud získán jediný zdroj hypersenzitivní rezistence, a to u německé odrůdy Jojo.

Naším nejnovějším výsledkem je identifikace pravděpodobně rekombinantního PPV-D/M izolátu v třešních. Jedná se o zcela jedinečné zjištění, poněvadž třešně a višně byly dosud popsány pouze jako hostitelé specifických kmenů PPV označených PPV-SoC a PPV-SwC.

Přes detailní poznatky o struktuře genomu PPV a produktů jeho exprese zůstává řada nedořešených otázek, na které bychom se v budoucnu rádi zaměřili. Jedná se především o objasnění významu mutace a rekombinace pro evoluční procesy PPV, dále o výzkum genetické podstaty hostitelské specifčnosti a o praktické využití získaných poznatků v rezistentním šlechtění peckovin, včetně často diskutované cilené transgenóze.

Doc. M. Navrátil, CSc., PŘ UP

Poznámka

Granty

Na žádost donora grantu IGA Ministerstva zdravotnictví jsem napsal posudek závěrečné zprávy tříletého projektu čtyřčlenné skupiny řešitelů ze tří mimoolomouckých pracovišť. Zpráva obsahuje komentář a je doložena osmi publikacemi v impaktovaných zahraničních časopisech (úhrnný impakt 20), třemi pracemi v plném znění v konferenčních sbornících a citacemi 34 přednášek a posterů s abstrakty publikovatelnými v konferenčních sbornících, z nich 15 v zahraničí. Grant byl 5 mil. Kč, v něm zahrnuté mzdové náklady účelové činily 600 tis. Kč.

Napadá mne, co by se stalo, kdyby institut účelových grantů s jeho nepřijemnými soutěžemi, předpisy a termíny byl zrušen a o příslušné peníze byly navýšeny státní dotace strádajícím vysokým školám na podporu jejich nespécifikovaného rozvoje, a to třeba podle počtu pedagogických a vědeckých pracovníků. Úředník a úřadování by ubylo, platy vysokoškolských pedagogů by poskočily nahoru, zbylo by i na omítku staré univerzitní budovy. Nikdo by se tolik nemusel nutit do vědy, výzkumu a publikování. Univerzita by se stala školou, kde se učí ještě více studentů než nyní. Pak by snad už stačilo jen přejmenovat univerzitu na vyšší odbornou školu a její lékařskou fakultu na zdravotní průmyslovku, jak za totality s despektem říkával internista prof. J. Procházka.

Přes všechny výhrady chvalme proto granty, jsou selektivním faktorem kvality s měřitelným účinkem. „Díky výzkumným centrům získala Karlova univerzita na grantech o třetinu více než před třemi lety,“ řekl její rektor prof. I. Wilhelm. Jakkpak jsme na tom asi my na Univerzitě Palackého?

M. Hejtmánek

Nejhorší je hlupák, jenž myslí samostatně, neboť navíc ještě vybočuje z řady.

Velikost myšlenky ještě nic neříká o její kvalitě.

Lidé shánějí preparáty na růst objemu svalové hmoty, nikoli na zvětšení objemu mozku.

-sob-

UNIVERZITNÍ PRACOVÍŠŤE INFORMUJÍ

Britské centrum Knihovny UP

Součástí Britského centra je zkušební centrum Britské rady pro cambridgeské zkoušky. Na tyto

jazykové agentury BEST. Připravujeme ve spolupráci se zastoupením OUP v Olomouci.

úroveň	všeobecná angličtina	ceny v Kč	obchodní angličtina	ceny v Kč
základní	Key English Test	1 950		
mírně pokročilá	Preliminary English Test	2 200	Business English Certificate Preliminary	2 250
středně pokročilá	First Certificate in English	3 950	Business English Certificate Vantage	4 000
pokročilá	Certificate in Advanced English	4 150	Business English Certificate Higher	4 450
velmi pokročilá	Certificate of Proficiency in English	4 400		

mezinárodně platné zkoušky se může přihlásit každý, jehož mateřským jazykem není angličtina. V Olomouci se zkoušky konají dvakrát v roce, v červnu a prosinci. Na všechny zkoušky je nutné se přihlásit předem, v době registrací. Registrace na nejbližší termín zkoušek (červen 2003) se konají v Britském centru až do 21. 3. 2003.

Knihovna BC KUP nabízí širokou škálu přípravných materiálů pro tyto zkoušky, kromě učebnic, testů s klíči, kazet s poslechovou částí testu a videokazet s ukázkou interview si lze vypůjčit i originální testy z minulých let. Rádi každému poradíme při rozhodování o volbě přiměřené úrovně zkoušky a s výběrem nejvhodnějších studijních materiálů. Jednotlivé stupně dvou nežadanejších typů cambridgeských zkoušek jsou uvedeny v následujícím přehledu i s cenami platnými pro rok 2003.

Britské centrum Knihovny UP pořádá v následujícím měsíci tyto akce pro veřejnost:

• 20. 3., 14.30–16 hod.: **Business English is English, too.**

Dílnu pro vyučující angličtiny na OA a jazykových školách povede PhDr. Olga Vítkovská, manažerka

• 25. 3. 2003, 17 hod.: **Matthew Kneale v Olomouci**
Autorské čtení britského spisovatele. Připravujeme ve spolupráci s Britskou radou v Praze.

• 9. 4. 2003, 13–18 hod.: **Key Issues in Business English.**

Seminář zaměřený na obchodní angličtinu povede britský odborník Paul Emmerson. Připravujeme ve spolupráci se zastoupením CUP v Praze.

Všechny akce se konají v prostorách Britského centra Knihovny UP Olomouc, Křížkovského 14, 1. patro, a jsou volně přístupné pro veřejnost. Kapacita místnosti je omezená, rezervujte si prosím místo předem.

Další informace vám rádi poskytneme telefonicky (585 631 874), elektronickou poštou nebo osobně v Britském centru Knihovny UP Olomouc. Britské centrum Knihovny UP, Křížkovského 14, 771 00 Olomouc, e-mail: bc-up@rupnw.upol.cz, telefon/fax: 585 631 874, internet: <http://tin.upol.cz/bc>.

Otevírací hodiny: Út a Št: 9–12 hod., 13–17 hod., Čt: 13–17 hod., Pá: 9–15 hod., So: 9–12 hod.

-bc-

Stanfordská univerzita a výzkum v „pokladnici československých archiválií“ na území USA – v archivu Hoover

Mnoho již bylo napsáno o Kalifornii, „zlatém státu“ Ameriky, jak je často Američany nazýváno. Turisté z celého světa se sem sjíždějí, aby obdivovali zajímavosti měst San Franciska s jeho Zlatou bránou či Los Angeles se slavnými Beverly Hills a ještě slavnějším Hollywoodem. Ne každý však ví, že asi 30 mil jižně od San Franciska se nachází místo, které skutečně stojí za vidění. Je zde cítit intelektuální duch, touhu po vzdělanosti i radost ze života. Píší o jedné z nejslavnějších amerických univerzit – o Stanford University, nacházející se v Palo Alto a zároveň v srdci počítačového centra Silicon Valley. Byla založena v roce 1891 Lelandem Stanfordem, prezidentem společnosti Central Pacific Railroad a senátorem za stát Kalifornii. Dal postavit tuto univerzitu na památku svého syna, který zemřel v roce 1884 ve věku 15 let. Doufal, že se Stanfordská univerzita stane Harvardem západu, a tím se také stala.

Když vjíždíme do areálu univerzity silnicí Palm Drive lemovanou z obou stran palmami, začnou se nám před očima v plné své kráse objevovat pískově zbarvené univerzitní budovy, postavené ve španělském stylu s honosnými oblouky. V předních částech celého traktu se nachází katedra nám blízká, East European Studies, kde se vyučuje rovněž český jazyk, pro který se každoročně rozhodne kolem deseti studentů z nejrůznějších důvodů. Někteří chtějí pracovat v Praze, jiní zase touží mluvit jazykem svých milovaných protějšků. Jejich přístup je natolik aktivní, že i po seminářích vyhledávají kontakty s českým lektorem, aby procvičili tento náročný jazyk.

Celý univerzitní areál má asi 8 180 akrů. Nacházejí se zde obchody, restaurace, a dokonce i nemocnice. Milovníci umění mohou obdivovat Rodenovu zahradu s nádhernými sochami, věřící studenti zase navštěvovat pravidelně mše katolické, protestantské či jiného vyznání. Pro příznivce sportu je vybudován moderní areál zahrnující rozsáhlý atletický stadion, tenisové kurty, plavecký stadion a stadion pro americký fotbal (s úspěšným univerzitním týmem hrajícím první ligu). Studenti, ale i zaměstnanci mohou nalézt rozptýlení ve svém oblíbeném sportu v průběhu pracovní doby.

Koleje pro studenty jsou rozděleny podle zájmů studentů, např. podle země, náboženství, sportu, hudby aj. Kdyby Evropan přišel studovat na Stanford,

může se ubytovat se studenty evropského původu či hlásícími se nějakým způsobem k Evropě. Některé koleje jsou v dobrém stavu, jiné v horším, podobně jako u nás.

Vzhledem k tomu, že se jedná o soukromou univerzitu, je školné dost vysoké. Studenti získávají finanční podpory nejen od rodičů a organizací, ale musí si také přivydělávat. To však samozřejmě neplatilo pro studentku Chelsea Clintonovou, dceru bývalého prezidenta Spojených států amerických.

Přestože mnoho absolventů po ukončení studia má dluhy, splatit peníze se jim podaří velmi brzy, jelikož platy odpovídají dosaženému vzdělání. Setkala jsem se zde se studentkou posledního ročníku, která mi sdělila, že již teď má 24 skvělých nabídek na práci. Velkou pomocí jsou zde pracovníci z budovy Career Development Center, kteří podle uvedeného státu, města a oboru najdou žadatelé různé pracovní příležitosti.

Je zde také mnohem snazší než u nás získat grant pro výzkum na libovolné téma. Jestliže chce někdo zkoumat např. motýly v Africe a napsat studii na toto téma, zažádá si o finanční podporu a může „balit kufry“. (V České republice musíme čekat na grant i několik let.) Na mne se rovněž usmálo štěstí a díky finanční podpoře jsem mohla odjet do Ameriky a zkoumat v archivu Hoover na Stanfordské univerzitě diplomatické listiny týkající se československého zahraničního odboje za druhé světové války. Můj výzkum se zaměřil na osobnost československého diplomata dr. Štefana Osuského a jeho vztah k dr. Edvardu Benešovi, k Mnichovu 1938, k československo-sovětské smlouvě 1935 aj. Soustředila jsem se na rozpory mezi Osuským a Benešem, které se týkaly především střetu dvou koncepcí – vyslanecké a prezidentské, vztahu Čechů a Slováků a Benešovy orientace na Sovětský svaz. Štefan Osuský ve svých dokumentech napadal autoritativní postup Beneše i jeho egocentrismus.

Instituci Hoover lze označit za pokladnici československých archiválií na území Spojených států amerických. Jsou zde uchovány významné dokumenty vztahující se k životu a činnosti našich předních politických činitelů 20. století. V Hooveru pracovaly na svých výzkumech takové osobnosti jako Michail Gorbačov či Margaret Thatcherová. Po mém odjezdu zde zkoumala materiály Madeline Albrightové, kterou provázela česká archivářka působící v Hooveru, a komunikace probíhala samozřejmě v češtině.

Vzpomínky na studijní pobyt v Americe mě budou provázet dlouho. Mrzelo mě však, že jsem se ve Stanfordu sice setkala s mnoha Rusy či Poláky, ale ne s českými studenty. Věřím však, že dostupných stipendií bude přibývat, což umožní dalším českým studentům prožít na takové univerzitě alespoň jeden či dva semestry.

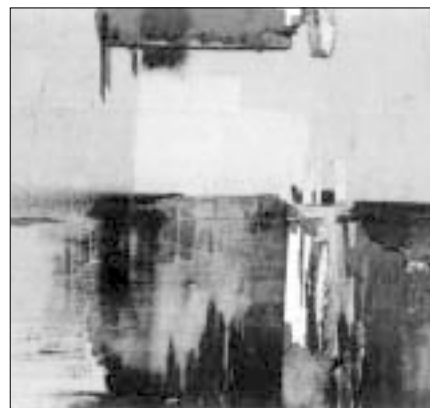
Mgr. J. Vlčková, Ústav jazyků FaME UTB ve Zlíně, doktorandka studijního programu historie na FF UP

Překvapená

Výstavu Teresy Szyngierové jsem navštívila jako součást výuky kresby, ne z vlastní iniciativy a zájmu, a tak jsem cestou přemýšlela, čím mě asi mladá polská studentka překvapí. A překvapila.

Překvapily mě tajemné kvaše, kde použité barvy naprosto výstižně vyjádřily atmosféru prostředí. Temné odstíny hnědé a černé se vůbec neslyly ani navzájem neuspínaly, ale jen vytvořily hloubku. V Glasgow jsem nikdy nebyla, a proto mi byly bližší obrázky střech, které byly opravdu střechami tak, jak si je teď představím i já.

Překvapily mě odvážné koláže, ve kterých jsem na první pohled opravdu nic neviděla než zajímavou kompozici materiálů a barev. Některé připomněly krajinu, jiné město, ale všechny mi splynuly do jednoho, a tak když teď o nich znovu přemýšlím, nemůžu si vybavit žádný jeden jediný. Asi nezanechaly takový dojem, jako to, co následovalo.

Překvapily mě totiž malby, jejich živé a sálající teplo. Přesto, že byly umístěny v koutě výstavní síně, vyzařovalo z nich tolik světla, že rázem přitáhly většinu pozornosti. Hluboké odstíny červené a žluté v abstraktním prolínání nemohly nezanechat příjemné hřejivé pocity léta a slunce.

Překvapily mě skvěle zvládnuté kresby aktů, doplněné malbou. Opravdu překvapivě působivé na překvapivě malém formátu. Bílá těla a červené skvrny symbolizovaly nejen boj dobra a zla v člověku, ale vzpomněli jste si na polskou vlajku? Já ne, a přitom je to tak jednoduché a zřejmé. A v jednoduchosti je krása.

Na konci se většinou zatahuje opona, v tomto případě by však byla vhodnější záclona, protože právě struktura zatažené záclony je posledním, ale neméně zajímavým kouskem výstavy. Co všechno je skrz ní vidět? A co se za ní může skrývat? Nejdřív jsem si jen zběžně prohlížela ta díla a napadlo mě: „To je snad nějaká záclona, nebo co?“ Hrozně mě proto zajímal název toho cyklu, „Curtains“ – zněl nápis. Opravdu mě to pobavilo a ještě chvíli jsem od těch tajemných záclonek nemohla odtrhnout oko.

Celkově mě výstava překvapila různorodostí, jelikož od studentky ateliéru malby by člověk čekal prostě malby, a ne pestrý koncert kvašů, maleb, kreseb, a dokonce koláží. Pokud studentská galerie umožňuje prezentaci a seberealizaci takových mladých lidí, které bychom za jiných okolností asi těžko potkali, pak má určitě smysl, i kdyby potěšila jen jednoho človíčka, jako jsem já.

E. Železná, studentka 1. ročníku KVV PdF UP (Pozn. red.: Výstava T. Szyngierové, jež je instalována v Galerii Výpad, skončila 11. 3.)

Milá přečtení v diplomových pracích studentů FTK UP

Výzkumný soubor jsem rozdělila náhodně na skupinu chlapců a dívek.

Také v tomto bodě se nepotvrdily rozdíly mezi pohlavími.

Na sletu se schází větší počet sokolů.

Vybrala -vk-

Mezi dvanáct finalistek Miss Academia ČR postoupily čtyři studentky UP

Že krása nemusí indikovat hloupost a že se šerednost nemusí snoubit s chytrostí, budou moci prokázat finalistky soutěže Miss Academia ČR, které vybrala porota složená z pedagogů a studentů Fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati (UTB) ve Zlíně na začátku února 2003. Jak organizátoři informují na svých internetových stránkách (www.missacademia.cz), mezi dvanáct nejúspěšnějších uchazeček o letošní titul postoupily čtyři studentky olomoucké univerzity, která tak má v soutěži nepočtenější zastoupení: **Veronika Hosová**, studentka 3. ročníku všeobecného lékařství LF UP, **Hana Bednářová**, studentka rekreologie (4. roč.) a žurnalistiky (1. roč.) FTK a FF UP, **Jitka Julínková**, studentka 4. ročníku rekreologie FTK UP, a **Pavčina Hlobilová**, studentka 2. ročníku oboru žurnalistika – sociologie FF UP.

Tak jako v předchozích ročnících soutěže, kterou pořádají již po sedmé studenti Fakulty multimediálních komunikací UTB ve Zlíně, i letos se u adeptek nehodnotí jen krása těla, ale i jejich přirozená inteligence,

informovanost, šarm, smysl pro humor, pohotovost, sympatie a schopnost zaujmout. Podle informací organizátorů tyto předpoklady v předkole prověřil u 59 přihlášených vysokoškoláček z celé ČR už písemný vědomostní test, minutový monolog a otázky porotců a nechyběla ani proměna v plavkách. Protože však pořadatelé usilují o zdůraznění odlišnosti a originality „své“ soutěže od těch ostatních, vsadili letos na „tajemno“: „Dívky nás v průběhu samotného finále budou muset přesvědčit o svých přednostech, aniž bychom věděli, jak vypadají. Postupně se však budou odhalovat a pokusí se nás přesvědčit, že jejich inteligence a přirozenost se kloubí s jejich krásou.“

O „nej“ vysokoškoláčke ČR se rozhodne 2. 4. 2003 ve Velkém kině ve Zlíně, kde porota složená ze zástupců sponzorů, politiků a dalších hostů vybere Miss Academia pro rok 2003.

Další informace naleznete na adrese www.missacademia.cz.

-red-

Vrcholná léta olomoucké jezuitské univerzity

Rekatolizace českých zemí dospěla ke svému cíli ve 30. letech 18. století. Bulou z 19. března 1729 kanonizoval papež Benedikt XIII. Jana Nepomuckého, což se stalo příležitostí ke grandiózním oslavám, zejména v Praze (9.–16. října 1729). V Olomouci se nový český světec dočkal osmidenních oslav až ve dnech 10.–17. června 1731: 14. června uspořádali představitelé olomouckého vysokého učení procesi do katedrály sv. Václava, jehož se účastnili s odznaky svých hodností nejen doktoři teologie („epomidati“¹) z řad Tovaryšstva Ježíšova, ale i doktoři teologie z premonstrátského konventu na Hradisku u Olomouce; kostel Panny Marie Sněžné byl během oslav po tři noci osvětlen. Neméně okázale byly pojety tehdejší festivity mariánské – 7. července 1732 korunovace sošky Panny Marie na Svaté Hoře u Příbrami a 20. a 21. září téhož roku korunovace mariánského obrazu (striktně vzato opakového reliéfu) na Svatém Kopečku u Olomouce.²

Také jezuitská univerzita v Olomouci stála počátkem 30. let 18. století na vrcholu svého rozvoje. V čele olomoucké koleje a univerzity stáli roku 1731 rektor P. Jiří Slezina (1663–1744)³ a kancléř P. František Christen (1682–1733),⁴ univerzitu spravoval osmičlenný akademický magistrát a působilo na ni dalších šestnáct profesorů, doktorů a magistrů z řad Tovaryšstva Ježíšova. O studenty vzhladem k husté síti jezuitských a piaristických gymnázií na Moravě, ve Slezsku i v okolních zemích nouze nebyla. Koncem roku 1731 se na olomoucké univerzitě imatrikulovalo 171 posluchačů logiky, 13 rétoriky, 16 poetiky, 10 syntaxe a 96 gramatiky;⁵ v dubnu téhož roku byli mimořádně imatrikulováni tři premonstráti z konventu v Louce u Znojma za účelem dosažení magisterského titulu z filozofie.⁶ Ke studiu teologie se v roce 1731 kupodivu nezapsal žádný nový posluchač a ke studiu práv se přihlásilo 13 nových posluchačů.⁷

Také žehň bakalářů a magistrů, jak ukazují dochované hromadné a individuální tištěné teze,⁸ byla v roce 1731 úctyhodná. Dne 25. června 1731 se na filozofické fakultě uskutečnila bakalářská promoce 68 řádných a 10 mimořádných posluchačů; na 1. místě vzhladem k prospěchu figuroval Antonín hrabě Erdődy de Monyorókerék, nadějný rateolset starého maďarského panského rodu,⁹ na 1. místě mimořádně promováných bakalářů je uveden Jan Václav Janovský z Janovic, kanovník kolegiální kapituly u sv. Víta na Pražském hradě, posluchač 3. ročníku teologické fakulty. Kanovník J. V. Janovský z Janovic byl ubyto-

ván v olomouckém konviktu stejně jako další čtyři bakaláři, zatímco osm bakalářů trávil svá studijní léta pod střechou semináře sv. Františka Xaverského.¹⁰

Magisterské promoce se na filozofické fakultě uskutečnila 17. července 1731,¹¹ přičemž bylo kandidátům magisterského titulu předestřeno, aby mj. disputovali o kvěstii „An feliciores sint de die, an de nocte nati?“ (Zdali jsou šťastnější narození za dne, nebo za noci?). Promovalo 62 řádní a tři mimořádní posluchači; na prvním místě podle prospěchu jsou uvedeni dva magistři filozofie, jednak „nejjasnější a nejučenější“ pan Jan svobodný pán Gottschalkowsky, Slezan, pán v Zingelau, Lischné a Niedecku, tudíž šlechtic, ubytovaný v semináři sv. Františka Xaverského,¹² jednak zřejmý plebejec, Jakub Oráč z Ivančic. Rovněž některá další jména dovolují usuzovat, že jejich nositelé, ověnění titulem magistra, pocházeli z moravských lidových vrstev – např. Tobiáš Zatloukal z Charvát, Bartoloměj Šašina ze Švábenic, František Coufal z Telče a Jiří Safařík z Chropyně. Mezi novými magistry nalézáme dva Olomoučany – na 9. místě se uvádí „patritius Olomucensis“ (přední měšťan) Ignác Sommer a na 33. místě Jan Havel. Pět magistrů bylo během studia obyvateli konviktu a osm magistrů našlo za studii útlek v semináři sv. Františka Xaverského.

Konečně dne 30. srpna 1731 se na olomoucké teologické fakultě odbyvaly promoce 42 bakalářů teologie. Na prvním místě se opět nachází Jan Václav Janovský z Janovic, kanovník kolegiální kapituly u sv. Víta na Pražském hradě; dvanáct bakalářů teologie má na hromadné bakalářské tezi za svým jménem poznámku, že jsou alumnij konviktu vydržovanými na náklad té či oné církevní nadace.¹³

Trebaže nemůžeme pochybovat o tom, že nejen magisterské, ale i bakalářské promoce onoho roku 1731 se staly příležitostí, aby se olomoucká akademická obec prezentovala v plném lesku, bezpochyby nebyly tak pompézní jako magisterská promoce vyše již zmíněného uherského magnáta Antonina hraběte Erdődyho de Monyorókerék, jež se uskutečnila o rok později, 25. srpna 1732. Urozený defendent předložil disertaci nebývalého rozsahu i formátu (478 stran, 25×38 cm) s titulem *Philosophica universa peripatetica, parergis ethicis, quaestionibus atque problematis philosophico-moralibus interpolata (Všeobecná peripatetická filozofie, proložená přídávky etickými, otázkami, jakož i problémy filozoficko-morálními)*; dokonale vtištěná a svázaná disertace byla

věnována samému císaři Karlu VI.¹⁴ Císař se hraběte Erdődymu odvděčil ustanovením zvláštního komisaře pro promoční akt, a to olomouckého krajského hejtmána Františka Ferdinanda barona Miniatiho de Campoli, jenž byl při svém příjezdu uvítán fanfárami před kostelem Panny Marie Sněžné. Disputaci v univerzitním auditoriu přihlíželi představitelé církevní i světské nobility a na závěr promočního aktu byl nový magistr filozofie dekorován nejen obvyklými odznaky, ale i zlatým řetězem, jenž mu daroval císař.¹⁵

Tyto slavnostní chvíle v životě olomoucké jezuitské univerzity nemohly ovšem zcela zastrít, že její existenci podlamují narůstající obtíže a těžkosti, jež se naplno projeví v následujících desetiletích „osvíceného století“.

Poznámky:

¹ K insigniím rektora, členů akademického magistrátu a doktorů teologie náležel mj. epomis – krátký hedvábný pláštík bez rukávů s límcem lemovaným kožesínou.

² Narůstající diference v mentalitě vyšších společenských vrstev dokládá skutečnost, že 24. června 1726 byla v Praze otevřena první zednářská lóže, vedená Františkem Antonínem Šporkem, odpůrcem jezuitů, mecenášem umění a stoupencem racionalistické filozofie.

³ Nar. 6. dubna 1663 nebo 1664 ve Staré Plesné na Opavsku, zemř. v Jičíně 17. 12. 1744. Byl absolventem olomoucké univerzity, do Tovaryšstva Ježíšova vstoupil v Olomouci 14. října 1687, čtvrté slibů složil tamtéž 2. února 1700. Od 21. října 1714 do 6. listopadu 1717 působil jako rektor koleje v Uherském Hradišti, od 16. listopadu 1718 do r. 1722 jako rektor koleje v Klatovech, od 17. července 1724 do 25. listopadu 1725 jako rektor koleje ve Znojmě, na počátku roku 1728 byl vicerektorem koleje v Praze na Starém Městě, od 9. března 1728 do 15. ledna 1730 působil jako rektor koleje v Brně, od 22. ledna 1730 do prosince 1733 jako rektor koleje a univerzity v Olomouci, od 28. října 1736 do 8. května 1740 jako rektor koleje v Jičíně, od 11. května 1740 do 3. června 1743 jako rektor koleje v Praze na Novém Městě. Jsou známy čtyři Slezinovy teologické publikace, zejm. *Divus Joannes Evangelista* (Božský Jan Evangelista), Olomouc 1730.

⁴ Nar. 21. května 1682 ve Vysokém Mýtě, zemř. 6. března 1733 v Praze na Novém Městě. Do Tovaryšstva Ježíšova vstoupil 9. října 1699 v Praze na Novém Městě, čtvrté slibů složil 2. února 1717 ve Vratislavi. Od 1. května 1732 do 6. března 1733 působil jako rektor koleje v Jičíně. V Olomouci vydal čtyři teologické publikace, mj. r. 1726 spis *Theologia polemica*.

⁵ Gramatika, syntax, poetika a rétorika byly čtyři vyšší ročníky šestiletého jezuitského gymnázia, jako logika, fyzika a metafyzika byly označovány ročníky tříleté fakulty svobodných umění (filozofické), kterou museli absolvovat uchazeči o další, čtyřleté studium na fakultě teologické. Viz *Matricula seu Album academicum Universitatis Olomucensis Societatis Iesu ab X Anno MDCCXV* (Zemský archiv Opava, pobočka Olomouc, fond *Univerzita Olomouc [1576] 1640–1950*, Úřední knihy, inv. č. 54/6), fol. 90b.

⁶ Tamtéž, fol. 91a–103a.

⁷ Právo bylo na olomoucké jezuitské univerzitě přednášeno od roku 1679, ale v soukromých bytech profesorů, posluchači práv byli imatrikulováni v samostatné matrice. Až do zrušení jezuitského řádu v roce 1773 profesori práv netvořili fakultu, neměli děkana a nebylo možné dosáhnout v tomto oboru akademických gradů. Viz *Matricula Juridica II*, tamtéž, inv. č. 724/676, passim.

⁸ Viz Teze neobrazové, tamtéž, inv. č. 2172/31.

⁹ Bakalářská obrazová teze Antonína hraběte Erdődyho je uchována ve sbírce obrazových tezí olomoucké univerzity, tamtéž, inv. č. 2110/198. Reprodukcí teze s mezzotintou I. A. Pfeffela (1674–1750) podle návrhu augsburského malíře, freskaře a grafika Christoha Thomase Schefflera (1700–1754) na námět *Klanění tří králů* viz v katalogu *Universitas Olomucensis 1573–1946–1996*, Olomouc 1996, s. 85.

¹⁰ Viz příslušnou neobrazovou bakalářskou tezi; Zemský archiv Opava, pobočka Olomouc, fond *Univerzita Olomouc [1576] 1640–1950*, inv. č. 2172/31.

¹¹ Viz příslušnou neobrazovou magisterskou tezi, tamtéž.

¹² Obrazová magisterská teze Jana svobodného pána Gottschalkowského ze dne 7. června 1731 je uchována ve sbírce obrazových tezí olomoucké univerzity, tamtéž, inv. č. 2162/158. Tezi zdobí mezzotinta augsburského rycece Johanna Andrease Pfeffela (1674–1750) na námět *Sv. Pavlína – ochráněný Olomouce* s vedutou města Olomouce. Reprodukcí teze viz v katalogu *Universitas Olomucensis 1573–1946–1996*, Olomouc 1996, s. 55.

¹³ Viz příslušnou neobrazovou bakalářskou tezi; Zemský archiv Opava, pobočka Olomouc, fond *Univerzita Olomouc [1576] 1640–1950*, inv. č. 2172/31.

¹⁴ Disertace Antonína hraběte Erdődyho je uchována v téžné konvolutu.

¹⁵ Viz *Diarium Rectoris Collegii Olomucensis Societatis Iesu, 1689–1702*, MZA Brno, E 28, *Jezuité Olomouc*, sign. II 6, s. 203a–b.

PŘEDSTAVUJEME

Doc. Petr Chalupa, Th.D., kandidát na funkci děkana CMTF UP

Dosavadní proděkan CMTF UP pro studijní a pedagogické záležitosti a zahraniční styky a člen Katedry biblických věd CMTF doc. P. Chalupa, Th.D., je jediným kandidátem na funkci děkana fakulty pro další funkční období.

V úvodu svého krátkého vystoupení na setkání akademické obce CMTF UP 26. 2. 2003 vyjádřil doc. P. Chalupa, Th.D., politování nad skutečností, že nemůže dojít ke srovnání více programů, a představil za přítomnosti rektorky UP, vedení fakulty, zaměstnanců a studentů ve stručnosti svůj program:

Budu-li Akademickým senátem CMTF UP navržen a rektorkou UP jmenován do funkce děkana, budu usilovat především o:

- navázání na to, co během svého šestiletého působení ve funkci děkana fakulty zavedl a rozvinul prof. P. Ambros, Th.D.;
- udržitelný rozvoj fakulty, který by spočíval zejména v personálním posílení pedagogického sboru, v podporování odborného růstu mladých pracovníků, v akreditaci dalších bakalářských studijních oborů, v podpoře vědeckých pracovišť, na prvním místě výzkumného Centra pro práci s patristickými, středověkými a renesančními texty, a těch pracovišť, která se podílejí na realizaci výzkumných záměrů;
- rozšiřování vztahů se zahraničními fakultami a vzdělávacími institucemi na základě uzavřených smluv, a to nejen s papežskými univerzitami v Římě,

ale také prostřednictvím lepššího využití programů Evropské unie Erasmus a Socrates i jiných;

– možnost akreditace alespoň jednoho studijního oboru v některém cizím jazyce;

– dokončení stavebních úprav v budovách CMTF UP, které spočívají v obnově auly a rozšíření knihovny;

– solidaritu CMTF s celou UP při jednáních o zvýšení státní dotace veřejným vysokým školám;

– přehlednější hospodaření centrálních institucí UP.

V následující diskusi zodpověděl kandidát několik dotazů, které se týkaly spolupráce s dalšími teologickými fakultami v ČR, účasti odborníků z nekatolických teologických fakult ve vědecké radě fakulty, uznání studia na papežských univerzitách v Římě, spolupráce s dalšími fakultami v rámci UP, větší angažovanosti studentů na životě CMTF.

Volba kandidáta na funkci děkana se uskuteční na zasedání AS CMTF UP dne 19. 3. 2003.

Působení současného děkana CMTF prof. P. Ambrose, Th.D., který stál v čele CMTF UP již druhé funkční období, končí 30. 6. 2003.

–red-, foto –tj-

Pět let statistického systému SAS na UP

Rád bych navázal na příspěvek doc. Tkadlece „Najde se cesta pro SAS?“ z letošního devatenáctého čísla ŽUP, neboť naše katedra v posledních pěti letech zajišťovala výuku a instalaci systému SAS na UP.

Dovolet mi malou rekapitulaci: 4. září 1998 tehdejší rektor prof. L. Dvořák, CSc., za naší univerzitu slavnostně podepsal smlouvu se společností SAS Institute GmbH. Tato smlouva zajišťovala bezplatné pětileté užívání padesáti licencí softwaru SAS System, včetně všech aktualizací (v podstatě šlo o dar v řádu milionů korun). Univerzita se naopak zavázala provádět výuku spojenou se systémem SAS (jeho

ovládání a jeho další využití při výuce statistických předmětů).

V roce 1998 jsme takto byli v České republice první vysokou školou, která za těchto podmínek mohla využívat systém SAS. Za to můžeme poděkovat společnosti Tesco, spol. s r. o., která nám byla zprostředkovatelem a zároveň nám zdarma důkladně vyškolila pracovníky pověřené výukou a zajistila i základní seznámení se systémem SAS pro další zájemce z řad akademických pracovníků. Za naší stranu vedla úspěšná vyjednávání RNDr. J. Talašová, CSc. Správu systému SAS dostalo na starosti CVT,

ale postupem času se z praktických důvodů zcela přenesla na naši katedru.

Letním semestrem tohoto roku končí bezplatné pětileté licenční období. SAS Institute CZ nás na jaře loňského roku upozornil, že bude měnit jejich politiku vůči vysokým školám. Nadále bude software poskytován formou „Akademického programu“, což obnáší jistý roční poplatek za technickou podporu v závislosti na množství licencí a volitelných balíčků (podrobnosti můžete nalézt na webovské stránce mant.upol.cz/SAS). Obvyklá konfigurace (ČZU Praha, VŠB-TU Ostrava a UK) obnáší 2300 EUR ročně (cca 75 tisíc Kč). Nabízená konfigurace již automaticky obsahuje pohodlné uživatelské rozhraní „Enterprise Guide“, které uspokojí začátečníky i pokročilé. Opět je třeba připomenout, že se jedná o software v řádu milionů korun.

Na jaře loňského roku se na univerzitním webu objevila informace o zakoupení třiceti licencí příbuzného systému Statistica 5.5. Poněkud nás to překvapilo, neboť v té době byl ještě přinejmenším roční výhled na poskytování systému SAS zcela zdarma. Takto se z našeho pohledu jeví statistice vynaložené na nákup systému Statistica jako neefektivně vynaložené. Výběrová komise jistě měla svá kritéria, podle kterých nejlépe obstála Statistica. Nám však přijde poněkud nešťastné, že byla vybrána v podstatě komerční nabídka, přičemž bylo možno využít výrazné slevy společnosti SAS Institute pro akademické prostředí.

Jak tedy dál? Peníze za Statistiku již byly vynaloženy. Máme utrácet další (i když jen jejich zlomek) za obdobný systém? Z příspěvku doc. Tkadlece je zřejmé, že Statistica nemůže SAS plnohodnotně nahradit ve všech oblastech statistické analýzy dat. SAS je však potřebný nejen pro vědeckou práci, ale je využíván (iž s pětiletou tradicí) přímo k výuce. Připojujeme se tedy k doc. Tkadlecovi a domníváme se, že UP by měla SAS udrzet.

Mgr. Jiří Fišer, Ph.D., Katedra matematické analýzy a aplikací matematiky PříF UP

Citlivá duše statistikova...?

Ve své recenzi mé poslední knížky mi doktor Josef Tillich věnoval hrst laskavých, lichotivých slov, ale taky decentně vytкнуł mým fejtonům nadměrné dávky skepse na jedné straně a přesvědčení, že všechno se dá logicky vyřešit a statisticky zpracovat, na straně druhé. Musím konstatovat, že má pravdu – skepse je mým základním životním postojem a aplikovaná statistika mým řemeslem i osudem. Doufám, že obojí je přitom v harmonii s mou vírou, že lidský rozum je největším úspěchem lidské evoluce a pilířem humanity. A to přesto, že lidé, včetně těch, kteří své živobytí založili na tom, čemu říkáme věda a výzkum, si namnoze počínají nerozumně i neeticky. Jak patmo, jedním z kamenů ve zdi mého životního názoru je konflikt.

Citlivá duše je pěkná věc a já proti takovým nic nemám. Bohužel, potkal jsem ve svém životě už řádku duší na své citlivosti si náramně zakládajících, které se po čase projeví velice farižesky. Příznávám, že po této zkušenosti darebákům věřím, že jsou darebáci, a duše voňave a lahodným jazykem promlouvající si raději trochu prokádrují. Při setkání s předstíraním mi totiž naskakuje kopřivka, kterou můj doktor léčit neumí.

Doktor Tillich, u něhož si nevšímám jenom přátelství, ale i hloubavosti fyzika a svérázného filozofa, na

několika místech své recenze nahrál na směr mému statistickému backhandu. Dovolím si využít alespoň jedno z nich.

„...studenti odkojení Komendovou knihou (...) budou sledovat gesta dirigentova a uvažovat o pravděpodobnosti, že taktovkou vyšťouchne oko prvnímu houslistovi...“ Myslím, že to je dobrá úloha a rád bych naznačil možné postupy řešení. Pokud jde o lékařské obory, zajímat by to mohlo specialistu v oftalmologii (jedná se o poranění oka), ale také v pracovním lékařství (jde o pracovní úraz). Zároveň jde o problém ergonomický (taktovka je nevhodně dlouhá). Pravděpodobnost vyšťouchnutí oka by se odhadovala buď poměrně pracnou metodou frekvenční (dotazy v množině dirigentů by se zjišťovalo, kolik očí se jim daří vyšťouchovat na rok nebo na koncert), anebo subjektivně expertním odhadem v množině prvňáků houslistů, v níž by předmětem zjišťování byl podíl jednoočkých mezi nimi.

Omlouvám se za svou vlezlost. K napsání těchto řádků mne vedla snaha upozornit na to, jak inspirativní může být diskuse, je-li tato vedena neformálně, bez příkras a obvyklého mazání medu kolem dutiny ústní.

Prof. S. Komenda

Vaše tělo i duch si žádají stany rozkoše!

„Když se řekne rozkoš, mnoho z nás si vybaví něco malého, příjemného na omak, co neboli, nedařivá a nekouše. Jiní lidé toto slovo spojují s něčím chutným, hřejivým, smradlavým nebo tekutým. Ti zkaženější z vás vidí škodolibou radost ve vlastním nebo cizím utrpení...“

Pro mne a pro pár dalších podobně laděných požitkářů se stává rozkoší cokoli, co je doprovázeno žádoucími bezbolestnými pocity. S nadšením a nevinně se vrháme do vinných sklípků. Pravidelně se pokoušíme uspokojovat svoje tvůrčí choutky. Největší slast však pocítíme, pokud se (za jakýchkoli okolností) ocitneme v teplém a měkkém prostředí postelí...

Milí rozkošníci, nebojte se a dopřejte svému zuboženému tělu a duchu to, co mu po právu náleží... „Tolik z plakátku připnutého na stany rozkoše, jehož autorka I. Rumpelová (KVV PdF UP) nabízí nejen domácím konviktu, ale i náhodným návštěvníkům trochu spočnutí.“

Po právu i mému tělu náleží zrelaxování, konečně mne o to prosí hezkých pár týdnů. V dobré vůli vyhověl mi jsem v páteční odpoledne v podkrovní Uměleckého centra UP „dobijela baterky“ také. Za účelem uniknout koloritu každodenních starostí jsem ponejprv přikřčila své tělo v celtě, jež se stará

o ducha. V pocitu kumulující se energie jsem přečetla část z nabízené pohádkové knihy. Vskutku očistné. Ve stanu vedlejším vybaveným karimatkou a spacákem jsem následně vzpružila své chřípku zchátralé tělo. V rozpoložení stabilizované polohy jsem se

v následujících minutách alespoň na chvíli, v naprostém tichu konviktního podkrovi, ztratila do letních krajín, přerušila tu dlouhou štaci, již vládhou vrány, a zaposlouchala se naopak do cvrlikotu ptačtva, příznačného pro období jarní a letní... Těch několik minut nerušeného ticha, jistojistě navozujícího posilující ozdravné pocity, jsem si dopřála, abych téměř vzápětí před vchodovými dveřmi domu

panelákového typu zjistila, že nemám od „komůrky“ klíče... Ouha, kde v tulle chvilky byly veškeré nabyté ozdravné pocity, nevím. Provo, lidi, prosím vás, při odchodu odkudkoliv vzpomeňte nejprve na klíče od přechodného či trvalého přibytí a nato v podkrovní konviktu nalezte (postupně, v časovém odstupu a využití) do stanů rozkoše. Zprvu přemýšlejte o zdánlivě nepodstatném, poté energii čerpejte, čerpejte a čerpejte... Ty z vás, které „netrápí“ jakákoliv další povinnost, se pak plynně a bez okolků (viz výše) do sklípku vinného přesuňte...

M. Hronová, foto D. Agnew

...A PŘÍŠTÍ TÝDEN...

17. BŘEZNA

Meeting s nebem I. a II: Dekadentní divadlo Beruska, komorní autorská hra. U-klub, 19. a 21 hod.

18. BŘEZNA

Doc. R. Halaš (PřF UP): Ortoimilační algebry. Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin, 13 hod., PřF UP, Tomkova 40, posluchárna č. 301.

J. Samson Lenk a jeho parta: koncert. Folková skupina s nestárnoucím J. S. Lenkem. U-klub, 20 hod.

19. BŘEZNA

M. Koblížek (Mikrobiologický ústav AV ČR, Třeboň): Marine aerobic photosynthetic bacteria. New metabolic strategy in the ocean. Odborný seminář, Katedra experimentální fyziky PříF UP, tř. Svobody 26 (přízemí, levé křídlo), 14 hod. Jednací jazyk – angličtina.

SAX Q: Recitál olomouckého saxofonového kvarteta – co všechno se tangu může stát. Na programu: M. Nyman, Ch. Corea, P. Junk, V. Zouhar, T. Hanzlík. Kaple Božího Těla, 19,30 hod.

T. Abuladze: Pokání (1984). Filmový klub, UC UP, 20 hod.

21. BŘEZNA

Expedice Recko II: Vzpomínky, dokumenty. Pořádá Katedra historie FF UP. Skrbeň, U školy 12, 14 hod.

-red-